

Bemærkninger til forslaget

Alle vegne fra lyder der krav om etisk adfærd. Dette bliver forstået bredt og nyder netop derfor stor anerkendelse i befolkningen. Etikken gælder mellem menneskelige forhold, etikken gælder naturen, og etikken gælder vores forhold til dyrehold. Herunder stilles der krav til dyrenes samlede livsvilkår. I bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, som har virkning fra 1. januar 1995, er der redegjort for de her i landet gældende bestemmelser.

Det er ganske rimeligt, at der findes en sådan bekendtgørelse, således at der ligger et fast regelsæt, som man skal tage udgangspunkt i. Imidlertid er bekendtgørelsen født med en stor fejl, som i realiteten ophæver udgangspunktet for selv samme bekendtgørelse. Ved at fastholde undtagelsen i § 7 er det stadig muligt at foretage rituel slagtning uden bedøvelse. Det er ikke et tidssvarende synspunkt, at der findes en mulighed for at bibeholde forældede slagteformer af hensyn til et mindretal, som ikke vil omstille sig til nutidige forhold. Det er en tilsidesættelse af befolkningens opfattelse af, at alle skal være lige for loven. Endvidere er det en statsgaranti for, at der findes forskelle mellem de enkelte grupper, og for, at disse forskelle skal stadfæstes. Det er en mulig anstødssten i befolkningens forhold til etniske mindretal. Og under alle omstændigheder er det grusomt for de dyr, som udvælges til rituel slagtning, samt for de personer, der skal forestå dette dyrplageri.

Rituel slagtning

Endvidere har forslagsstillerne bemærket sig, at regeringen er meget optaget af dyreetiske forhold. Det bør alene af den grund forekomme utilstrækkeligt, at der ikke allerede i den nugældende bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr er foretaget en gennemgribende opdatering af slagteforhold, således at aflivning uden bedøvelse ikke finder sted. Etik er konsekvens og ikke regler, som gradbøjes efter for-godtbefindende. Der praktiseres to former for statsgodkendt rituel slagtning i Danmark: Halal, som praktiseres af muslimer, og schæchtning, som praktiseres af jøder. Begge former er foreskrevet i de reli-

giøse tekster og har bestemt haft deres berettigelse i samfundene, som de så ud dengang. Af indlysende grunde har ingen af datidens skrifter omtalt de moderne metoder til bedøvelse af dyr. Det bør nævnes, at i Danmark har der ligeledes tidligere været praktiseret slagtemetoder, som bestemt ikke har været kendetegnet ved at være humane. De har netop været praktiske og et resultat af den pågældende periodes teknik og de bakteriologiske trusler.

I erkendelse af, at samfundet og de tekniske muligheder har ændret sig, er reglerne i Danmark efterfølgende blevet ændret. Ligeledes er den rituelle religiøse slagtning i dag mere af symbolsk end praktisk betydning og kan derfor på samme måde opdateres.

Schæchtning har været tilladt i Danmark i hvert fald siden 1808. Ved bekendtgørelse nr. 233 af 15. august 1953 indførtes et generelt krav om, at husdyr med undtagelse af fjerkræ skulle bedøves fuldstændigt, umiddelbart før blodudtømning påbegyndtes. Schæchtning blev tilladt efter dispensation. Konsekvensen blev, at der i bekendtgørelse nr. 234 af 24. juni 1954 atter blev givet tilladelse til schæchtning. I bekendtgørelse nr. 200 af 26. marts 1986 bibeholdtes tilladelsen, men fra nu af skulle rituel slagtning foregå på eksportslagterier efter ansøgning herom, både med hensyn til eget forbrug og til eksport.

Eksport

At denne form for etisk uforsvarlig slagtning udelukkende skal foregå på eksportslagterier, tyder i sig selv på en dårlig samvittighed. Handlingen er nu mere skjult for den danske befolkning. Det bagvedliggende princip er formentlig »ude af øje, ude af sind«. Det bliver imidlertid på ingen måde stuerent herved. Tværtimod kan man sige, at man således udsætter den samlede danske kødeksport for en unødigt risiko.

Handlinger, vi ikke selv kan forsvare, bliver nu også overført til andre lande, som ikke vil acceptere dyremishandling i forbindelse med slagtning. Truslen ligger i, at på et eller andet tidspunkt må man antage eller frygte, at forbrugere i andre lande vil boykotte dansk oksekød. Det vil de gøre for at fremtvinge en modernisering af rituel slagtning i Danmark. Kun de